

УДК 338.43:65.012.34

Глінкіна Д.В.,

викладач кафедри обліку і аудиту

Східноєвропейський університет економіки і менеджменту

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА АПК ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ

Проаналізовано сучасний рівень матеріально-технічної бази агропромислового комплексу Черкаської області та виявлено шляхи її підвищення та перспективи відновлення на етапі подолання кризового стану в галузі.

***Ключові слова:** агропромисловий комплекс, матеріально-технічне забезпечення, зношеність техніки, технічний сервіс, продовольча безпека, матеріалоємність, енергоємність, аграрне виробництво, моніторинг агроресурсів, конкурентоспроможність сільськогосподарської продукції.*

ВСТУП

На сьогодні склалася критична ситуація з технічним забезпеченням агропромислового комплексу. Сільськогосподарські підприємства лише на 45-58% технологічної потреби забезпечені технікою. Ступінь зносу основних засобів сільського господарства Черкаської області становила 40,8% у 2007р [5]. Кількість зношеної техніки, яку щороку списують підприємства, значно перевищує кількість, що закуповується. Крім того, низький рівень її якості та надійності призводить до збільшення строків виконання механізованих робіт, річного та сезонного навантаження на машинно-тракторний парк і втрат сільськогосподарської продукції. Система технічного сервісу недостатньо функціонує. Витрати, пов'язані з ремонтом і технічним обслуговуванням машин і обладнання, щороку зростають.

Не відповідає потребі рівень забезпечення сільського господарства висококваліфікованими кадрами механізаторів. Знижується роль інженерно-технічної служби в здійсненні ефективної технічної політики в агропромисловому комплексі. Такий стан справ може призвести до значного зменшення обсягів вирощування та переробки сільськогосподарської продукції, що загрожуватиме продовольчій безпеці держави [1].

Економічний процес відтворення в сільському господарстві тісно пов'язаний і органічно переплітається з природними процесами. У зв'язку з цим усі види робіт і строки їх виконання носять обов'язковий характер. Забезпечити своєчасність та якість виконання польових

робіт неможливо без наявності достатньої кількості техніки. Ще однією особливістю сільського господарства, а особливо рослинництва є те, що деякі види машин протягом виробничого процесу можуть використовуватися лише декілька днів, однак їх заміна іншим видом техніки або виключення зі складу основного капіталу є неможливим [2, с.113].

Актуальність дослідження пов'язана з важливістю налагодження матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарського виробництва, що належить до першочергових завдань, які стоять перед сучасною економікою АПК, в тому числі Черкаської області.

Значний вклад у вивчення стану матеріально-технічної бази агропромислового комплексу та дослідження напрямів його покращення внесли відомі економісти-аграрники Білоусько Я.К., Шибанін В.С., Біляк Н.І. [2], Петров В.М. [3], Пітель Н.Я. [4] та інші. Але окремі аспекти даної проблеми такі, як підвищення рівня матеріально-технічної бази АПК Черкаської області та перспективи її відновлення, вимагають подальшого розв'язання і вдосконалення, що зумовлюється особливостями нинішнього кризового періоду розвитку галузі.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою статті є аналіз сучасного рівня матеріально-технічного оснащення агропромислового комплексу Черкаської області та виявлення шляхів його підвищення та перспектив відновлення в умовах пореформеного розвитку сільськогосподарського виробництва.

Завдання дослідження полягають у наступному:

- проаналізувати сучасний стан матеріально-технічного оснащення АПК Черкаської області;
- виявити шляхи підвищення матеріально-технічного забезпечення АПК;
- встановити перспективи відновлення АПК на етапі подолання кризового стану галузі.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Україна має значний економічний та інтелектуальний потенціал, спроможний створити достатньо потужну матеріально-технічну базу, яка відповідатиме вимогам агротехніки з урахуванням структури та обсягів агропромислового виробництва. Для ефективного проведення сільськогосподарських робіт агропромисловий комплекс повинен мати більш як 400 тис. тракторів, 75-80 тис. зерно-, 9-10 тис. кукурудзо- і 8-9 тис. бурякозбиральних комбайнів, десятки тисяч одиниць ґрунтообробної, посівної та іншої сільськогосподарської техніки,

розвинутої структуру інженерно-технічного забезпечення [1]. Перелік підприємств, фірм та приватних власників користувачів високопродуктивних зернозбиральних комбайнів Черкаської області наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Перелік підприємств, фірм та приватних власників користувачів високопродуктивних зернозбиральних комбайнів по Черкаській області

Назва підприємства та його місцезнаходження	Кількість комбайнів, од.
1. ТОВ "Україна Агро Трейд-Н" м. Черкаси	Джон-Дір – 10од. Масей-Фергюссон – 5 од
2.ВК ТОВ "Агро-сервіс" с. Ірклів	Кейс – 6 од.
3. ВАТ "Маїс-техсервіс" м. Черкаси	Кейс – 30 од.
4."Агросервіс" Жашківський р-н.	Джон-Дір – 6од.
5.СТОВ "Агрохімтех" смт. Катеринопіль	Джон-Дір – 7од.
6.ЗАТ "Укрзерноімпекс" Уманський р-н. с.Ладиженка	Джон-Дір – 10од.
7.ТОВ "Чорнобаївські комбайни" с. Придніпровське Чорнобаївського р-н	Джон-Дір – 6од.
8.ТОВ "Айове" м. Тальне	Мойсей Фергюссон – 10од.

Отже, аналіз, проведений за даними таблиці 1, показав низький рівень забезпеченості сільськогосподарською технікою Черкаської області в розрахунку на 1000 га ріллі. Тому необхідно створювати і виготовляти вітчизняну сільськогосподарську техніку нового покоління, формувати її ринок відповідно до обсягів та можливих джерел фінансування в сучасній кризовій ситуації, що склалася в Україні.

Згідно з Державною цільовою програмою реалізації технічної політики в агропромисловому комплексі на період до 2011 року орієнтація на забезпечення аграрного виробництва виключно імпортною сільськогосподарською технікою недоцільна з економічної та соціальної позиції, оскільки це призведе до втрати виробничого та науково-технічного потенціалу та зростання безробіття, послабить продовольчу і економічну безпеку держави. Тому для України доцільним є збільшення постачання для аграрного сектору вітчизняної сільськогосподарської техніки високого рівня, що дасть змогу впровадити ресурсозберігаючі технології, забезпечити інноваційний розвиток галузі та конкурентоспроможність сільськогосподарської продукції [1].

Проблему інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу Черкаської області передбачається розв'язати шляхом:

- проведення системного моніторингу стану технічного забезпечення аграрного сектору та ринку матеріально-технічних і енергетичних ресурсів;
- розроблення і впровадження конкурентоспроможних технологій та технологічних комплексів машин для інноваційного розвитку агропромислового комплексу;

- удосконалення інформаційних систем моніторингу агроресурсів та використання на їх основі ресурсозберігаючих, екологічно безпечних технологій і техніки для виробництва сільськогосподарської продукції;
- дотримання науково обґрунтованих агробіологічних, економічних і техніко-експлуатаційних вимог до нових технічних засобів та технологічних комплексів машин;
- випробування (тестування) та сертифікації нових технічних засобів, контролю їх якості, відповідності сучасним вимогам сільськогосподарського виробництва;
- оновлення машинно-тракторного парку переважно за рахунок техніки вітчизняного виробництва і підтримання його в робочому стані з проведенням своєчасного технічного обслуговування та ремонтно-відновлювальних робіт;
- розроблення і впровадження нових форм використання сільськогосподарської техніки і систем контролю якості технічних послуг;
- забезпечення правового захисту сільськогосподарських товаровиробників від недобросовісної конкуренції, запобігання зловживанням на ринку матеріально-технічних і енергетичних ресурсів;
- здійснення нагляду за технічним станом сільськогосподарської техніки, створення і ведення її єдиного електронного реєстру;
- розвитку міжнародного співробітництва з питань інженерно-технічного забезпечення аграрного сектору;
- розроблення програм підготовки та підвищення кваліфікації інженерно-технічних кадрів і механізаторів широкого профілю [1].

Вітчизняне сільськогосподарське машинобудування повинне спрямовуватись на підвищення рівня і конкурентоспроможності техніки шляхом:

- підвищення рівня наукових досліджень і прискорення впровадження їх результатів у сільськогосподарське машинобудування;
- широкого застосування сучасних систем автоматизованого проектування з використанням уніфікованої елементної бази;
- використання об'єктів права інтелектуальної власності у процесі створення сільськогосподарської техніки нового покоління;
- підвищення надійності та якості сільськогосподарської техніки; зменшення питомих витрат пального;
- фінансової підтримки виконання програм інноваційного розвитку[1].

Інтеграція аграрного сектору України у світовий економічний простір потребує переходу його системи інженерно-технічного

забезпечення на міжнародні стандарти, налагодження зв'язків з іноземними науковими центрами та провідними світовими виробниками сільськогосподарської техніки.

Виконання Державної цільової програми дасть змогу:

- прискорити відтворення матеріально-технічної бази сільськогосподарського виробництва;
- підвищити рівень інформаційного забезпечення виробників сільськогосподарської продукції шляхом доступу до баз даних про прогресивні технології виробництва продукції та технічні засоби;
- прискорити інноваційний розвиток аграрного сектору шляхом впровадження прогресивних технологій виробництва сільськогосподарської продукції;
- підвищити рентабельність виробництва сільськогосподарської продукції, її конкурентоспроможність на внутрішньому і зовнішньому ринку, зменшити втрати;
- підвищити ефективність використання матеріально-технічних і енергетичних ресурсів;
- зменшити у процесі виробництва сільськогосподарської продукції техногенне навантаження на довкілля;
- удосконалити систему інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу[1].

Відповідно до Державної цільової програми та завдань і заходів з її виконання, щорічний приріст виробництва сільськогосподарської продукції становитиме 13,6 млрд. гривень (в цінах 2005 року), а щорічний додатковий дохід від приросту валової продукції дорівнюватиме 3,5 млрд. гривень.

Обсяг фінансування на 2007-2011 роки становитиме 62814,4 млн. грн, з них кошти державного бюджету 4790,31 млн. грн, що передбачаються для формування та розвитку ринку матеріально-технічних і енергетичних ресурсів, розроблення та впровадження ресурсозберігаючих технологій і технічних засобів для інноваційного розвитку агропромислового комплексу. Прогнозні обсяги та джерела фінансування показані в таблиці 2.

Фінансування завдань і заходів Державної цільової програми здійснюється за рахунок коштів, що передбачаються щороку в державному бюджеті з урахуванням пропозицій Мінагрополітики та інших заінтересованих центральних органів виконавчої влади, коштів сільськогосподарських товаровиробників, банківських кредитів, страхових, інвестиційних та лізингових компаній, міжнародних фінансових організацій, міжнародної технічної допомоги та інших джерел.

Таблиця 2

Прогнозні обсяги та джерела фінансування Державної цільової програми реалізації технічної політики в агропромисловому комплексі на період до 2011 року

Джерела фінансування	Обсяги фінансування, млн.грн.	В тому числі за роками, млн.грн.				
		2007р.	2008р.	2009р.	2010р.	2011р.
Державний бюджет України	4790,31	772,85	865,53	954,27	1047,23	1150,43
Інші джерела	58022,09	8434,3	8926,77	11592,52	13497,6	15570,9
Всього	62812,4	9207,15	9792,3	12546,79	14544,83	16721,33

ВИСНОВКИ

Отже, в статті проаналізовано сучасний рівень матеріально-технічного забезпечення агропромислового комплексу Черкаської області та виявлено шляхи його підвищення та перспективи відновлення на етапі подолання кризового стану сільськогосподарської галузі:

1. Проведення системного моніторингу стану технічного забезпечення аграрного сектору та ринку матеріально-технічних і енергетичних ресурсів.
2. Розроблення і впровадження конкурентоспроможних технологій та технологічних комплексів машин для інноваційного розвитку агропромислового комплексу.
3. Оновлення машинно-тракторного парку переважно за рахунок техніки вітчизняного виробництва і підтримання його в робочому стані з проведенням своєчасного технічного обслуговування та ремонтно-відновлювальних робіт.
4. Здійснення нагляду за технічним станом сільськогосподарської техніки, створення і ведення її єдиного електронного реєстру.
5. Розроблення програм підготовки та підвищення кваліфікації інженерно-технічних кадрів і механізаторів широкого профілю.

SUMMARY

Analyse of the modern level to supplies by technology of planting branch of Cherkassy area and determination the way of its increase and prospects of the renovation at the period of crisis condition in this branch of economy.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Державна цільова програма реалізації технічної політики в агропромисловому комплексі на період до 2011 року, затв. Постановою КМУ від 30 травня 2007р. № 785.
2. Біляк Н.І. Оцінка сучасного стану матеріально-технічного забезпечення АПК // Збірник наукових праць Луганського національного аграрного університету / За ред. В.Г. Ткаченко. – Луганськ: Вид-во ЛНАУ, 2004. - № 34 (46). – с. 113-117 (Серія «Економічні науки»).
3. Петров В.М. Перспективи відновлення матеріально-технічної бази аграрного сектору економіки України // Збірник

наукових праць Луганського національного аграрного університету / За ред. В.Г. Ткаченко. – Луганськ: Вид-во ЛНАУ, 2004. - № 34 (46). – с. 282-286 (Серія «Економічні науки»). 4. Пігель Н.Я. Стан і проблеми матеріально-технічної оснащеності сільськогосподарського виробництва // Збірник наукових праць Луганського національного аграрного університету / За ред. В.Г. Ткаченко. – Луганськ: Вид-во ЛНАУ, 2004. - № 34 (46). – с. 286-291 (Серія «Економічні науки»). 5. Статистичний збірник Черкаської області за 2007р. – Черкаси: Головне управління статистики у Черкаській області, 2007р.

УДК 339.92

Хотькіна О.Г.,

доцент кафедри обліку і аудиту

Рябун О.М.,

старший викладач кафедри обліку і аудиту

Східноєвропейський університет економіки і менеджменту

ДИНАМІКА ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Проведено аналіз динаміки зайнятості населення на малих підприємствах Черкаської області. Виокремлені особливості зайнятості в сучасних умовах. Внесені пропозиції щодо розширення напрямів діяльності та підвищення рівня зайнятості населення на підприємствах малого бізнесу в регіоні в умовах економічної кризи.

Ключові слова: економічна криза, суб'єкти малого підприємництва, напрямки діяльності, показники зайнятості, чисельність зайнятих працівників, обсяг реалізації, фінансування малого бізнесу.

ВСТУП

Економічна криза, як наслідок світової фінансової кризи, на думку багатьох фахівців, має тривалий характер. Експерти попереджають, що економічна криза призведе до зниження загальної рівня зайнятості населення багатьох країн світу та зростання чисельності безробітного населення. Соціальний клімат в економіці, пов'язаний з кризою, перш за все залежить від ситуації на ринку праці, визначає матеріальне і соціальне становище економічно активного населення. У зв'язку з економічною кризою має місце зростання рівня